3MICT

$\frac{3 \text{асідання двадцять шосте, вечірн} \epsilon}{(Вівторок, 9 квітня 2019 року)}$

Розгляд проекту Закону «Про забезпечення	
функціонування української мови як державної»	2

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ШОСТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 9 квітня 2019 року, 16 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу народних депутатів заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Хочу нагадати, що ми продовжуємо розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (№ 5670-д). Після реєстрації ми перейдемо до поправки 1362, автори — Німченко та Шуфрич, і я запрошу голову комітету до трибуни.

А зараз, колеги, прошу зареєструватися. Увімкніть систему «Рада».

Зареєстровано 345 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Запрошую до трибуни голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича. І запрошую до слова щодо поправки 1362 народного депутата Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Пане головуючий, я вибачаюся! Я чую ваш голос, але не розумію змісту: чи шум, чи, як тут нам кажуть, не працює мікрофон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я повторю і дам вам ще хвилину. Поправка 1362. Один-три-шість-два.

НІМЧЕНКО В.І. Я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Коли ми ведемо мову про керівника секретаріату Уповноваженого із захисту державної мови і взагалі про апарат центрального органу виконавчої влади, але не передбачаємо фінансового забезпечення витрат, пов'язаних з реалізацією цього закону, то це є не що інше, як безпідставне його внесення на розгляд Верховної Ради. Представники профільного комітету, який повинен цим займатися, подивіться, що написано в законопроекті: не потребує жодних фінансових витрат. Кого ми обманюємо — народ?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Ми хочемо виключити це положення, тому що вважаємо, що вирішити це можна лише шляхом перевірки бюджету: можливо це чи ні. Просимо виключити його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1362. Комітетом вона відхилена. Хто підтримує, прошу голосувати. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1363. Не наполягає.

Поправка 1364. Врахована.

Поправка 1365. Не наполягає.

Поправка 1366. Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Прошу звернути увагу на те, як називається ця стаття, для суб'єктів законодавчої ініціативи хочу зачитати: «Захист української мови як елементу конституційного ладу». Хочу сказати доповідачу: Конституція не містить елементів конституційного ладу. Що тут не зрозуміло? Ви що творите́ чи тво́рите? Це взагалі недопустимо, це знущання над конституційною термінологією. Захист української мови не може бути елементом конституційного ладу.

Це вже навіть не смішно, коли ми, накручуючи і насаджуючи на цей гвіздок такі правові категорії, робимо нікчемним законопроект і намагаємося зробити його законом. Тому хотів би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Це визначення відповідає визначенню, яке дав Конституційний Суд. У цій справі, до речі, суддею був сам колега Німченко, і жодної окремої думки тоді не висловлював.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1366. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1369. Німченко. Увімкніть мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Вона стосується того, про що ми вели мову зранку. Знову хочу закцентувати увагу на тому, що пропонується: «З метою захисту української мови від публічного приниження...» і так далі. Це хвороблива ідея, яка дискредитує українську мову як державну. Хіба можна писати про захист мови від приниження? Почитайте, яка термінологія застосовується в законотворенні в контексті захисту мов, якій немає аналогів.

До речі, хочу сказати панові доповідачу, що польський закон не містить посилання на державну мову, він посилається на польську мову, мову етнічних і національних меншин. Національних меншин дев'ять, етнічних — чотири. Ось і все. Там все розписано. А ви придумуєте це все з «франко-потолка». Просимо виключити.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Будь ласка, прошу визначатися щодо поправки 1369.

((3a)) - 18.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1370 народного депутата Скрипника. Але пан Папієв вимагає надати йому слово. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни, які слідкують за перебігом подій у Верховній Раді! Інформую вас: щойно завершився круглий стіл у Парламентській Асамблеї Ради Європи у Страсбурзі, де були присутні, зокрема, і наші колеги народні депутати з фракції «Блок Петра Порошенка». Там пролунала однозначна думка про те, що цей законопроект порушує конституційні права громадян України, які належать до національних меншин, забороняє російську, румунську, угорську, болгарську та інші мови національних меншин, порушує європейські стандарти. Він не має права на існування в сучасній Європі.

Якщо ми європейська держава, ми маємо дослухатися до Парламентської Асамблеї Ради Європи і в жодному разі не голосувати за цей неконституційний законопроект про заборону російської мови і мов національних меншин. Тому прошу поставити цю поправку на...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще раз прошу всіх шановних народних депутатів, які беруть слово щодо поправок, говорити саме про них, а не про те, що сьогодні відбувається в Страсбурзі. Там цікаві події відбуваються сьогодні, дійсно, і російський реванш там може відбутися дуже і дуже швидко в контексті повернення російської делегації.

Прошу визначатися щодо поправки 1370. Ставлю її на голосування в повному обсязі. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 5$.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Поправка 1371. Будь ласка, щодо поправки, пане Папієв. Дуже дякую вам.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Це поправка народного депутата Бєлькової, вона врахована частково.

Тут ідеться про здійснення державного контролю за використанням української мови.

Шановні колеги! Я звертаюся до громадян України: яку мову контролюватимуть, українську літературну чи суржикову з діалектами (галицьким, буковинським або діалектом східної України)? До цього питання нам треба підходити зважено, тому що багато хто сьогодні вважає свою мову українською, але будь-який фахівець може довести, що вона такою не є. До речі, іспит, про який ідеться в законопроекті, має дві форми, письмову і усну. Мені цікаво, хто з членів президії складе усний іспит з української мови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу в повному обсязі поставити поправку на підтвердження.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1372. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Хто до цього вважав, що у нас може бути сфера відносин, де реалізуються приватне право і права національних меншин та корінних народів на застосування рідної мови, почитайте уважно: там перераховано 12 суб'єктів, які підпадають під контроль цієї інституції. Я хочу лише наприкінці додати, що контроль здійснюється за «юридичними особами приватного права, їхніми посадовими особами та працівниками».

Доповідач нам розказує, що українська мова не поширюється на всі сфери відносин, використовується лише в державних інституціях. Навіщо вводити в оману людей? Хіба ви не бачите, що, по суті, відбувається викорінення російської мови та мов національних меншин? Це призведе до мововбивства, лінгвоцид це називається, ви почитайте...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1372.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 20$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1373. Пані Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Поправка 1373 є технічною, вона врахована комітетом. Звичайно, я не буду ставити її на підтвердження. Однак залишається кілька питань, які, якщо можна, Микола Леонідович прокоментує.

Річ у тім, що в пункті 1 частини першої статті 53 в редакції комітету, підготовленій до другого читання, визначено, що уповноважений здійснює державний контроль за застосуванням державної мови. Про подібні повноваження йдеться у статті 64 Закону України «Про освіту», вони надані центральним органам виконавчої влади у сфері освіти і науки. Також у законопроекті, який ми зараз розглядаємо, пропонується створити Національну комісію з питань стандартів державної мови і надати їй повноваження з державного контролю. Будь ласка, поясніть, повноваження якого з органів щодо державного контролю буде впроваджено?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, прошу визначатися щодо поправки 1373.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Поправку відхилено.

БОЙКО О.П. Ні, не треба голосувати, Іро.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, колеги, це було помилкове голосування. Автор не наполягала на ньому.

Рухаємося далі.

Поправка 1374. Будь ласка, народний депутате Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. «Опозиційна платформа — За життя». Шановні колеги, я лише зачитаю три перших рядки цієї горе-норми: надає висновки і рекомендації органам державної влади, органам місцевого самоврядування щодо застосування української мови як державної в їхній діяльності. Хіба це не ганебно? Хіба це не принижує людей, які працюють в органах державної влади і органах місцевого самоврядування? Ви почитайте уважно статтю 7 Конституції, де чітко вказано,

що в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування. Хто може контролювати їх з цього приводу? Навіщо вноситься ця норма і такі преференції надаються цій інституції?

Тому ми вважаємо за необхідне виключити це положення.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1374. «За» — 21.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1376. Будь ласка, народний депутате Німченко (Шум у залі).

Я потім повернуся.

НІМЧЕНКО В.І. Хочу подякувати всім, хто підтримав нашу пропозицію щодо виключення згаданої вище норми, для громадян України і присутніх у залі народних депутатів хочу сказати, що 21 особа, яка підтримала нашу поправку, це, по суті, 32 відсотки присутніх у залі. Це ні багато ні мало. Це та норма, яку ми розглядали під час першого туру виборів. Это к слову.

Крім того, хочу сказати, що наступну поправку 1376 ми просимо врахувати і виключити пункт 3 частини першої статті 50, оскільки це не остання інстанція, а контролююча інституція. Цій нормі не місце в мовному законопроекті взагалі.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1376.

((3a)) - 17.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, народний депутате Папієв, вам слово. Прошу.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Прошу пропущену поправку 1375 поставити на підтвердження, і поясню чому. Цей законопроект виписано у такий спосіб, особливо в редакції, підготовленій до другого читання, що складається враження, буцімто в Україні не ратифіковано Європейської хартії місцевого самоврядування та Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Навіщо ви штучному органу надаєте повноваження щодо надання висновків та рекомендацій? Ми навіть у Конституційного Суду забрали деякі повноваження стосовно тлумачення законодавства України, а ви тут якомусь самозваному органу,

який складатиметься зі штучно підібраних людей, надаєте такі повноваження.

Ми відстоюємо інтереси місцевого самоврядування, захищаємо територіальні громади від свавілля влади. Тому прошу поставити цю поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1375. Слово пані Бойко, автору поправки. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Це технічна поправка, яка жодним чином на зміст не впливає.

Ми просто коректно виписуємо норми з точки зору технікою норидичної практики: зі словосполучення «самоврядування в Україні» ми вилучаємо «в Україні», тому що цей законопроект стосується саме нашого, українського законодавства. Це не потребує уточнення, це алогічно. Тому це технічна поправка, вона стосується словосполучення, яке неодноразово зустрічається в тексті.

Прошу не ставити її на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, голово комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. На жаль, дуже часто деякі колеги, зокрема Папієв, вигадують, фантазують, виступають з гаслами, промовами, які зовсім не стосуються поправок, з приводу яких вони беруть слово. Це грубе порушення Регламенту, спроба затягнути розгляд цього законопроекту, посіяти міжнаціональну ворожнечу в українському суспільстві.

Я категорично проти цього, підтримую колегу Бойко, бо вся суть цієї поправки — це вилучити слова «в Україні» після слова «самоврядування». До всього, про що говорив колега Папієв, вона не має жодного відношення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Рухаємося далі.

Поправка 1375... (Шум у залі). Пані Бойко, на жаль, я не можу відповідно до Регламенту не поставити поправку на підтвердження. Такий у нас Регламент. До речі, ми давно закликаємо розглянути законопроекти, які модернізують Регламент Верховної Ради України і наближають його до норм європейських парламентів.

Ставиться на підтвердження поправка 1375. Прошу визначитися. Прошу підтримати.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Народний депутат Бойко просить слово, поправка 1377. Пані Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправка 1377 також є технічною, аналогічно до поправки 1375. Прошу не ставити її на голосування, тому що це не міжнародне право, в якому ми маємо уточнювати словами «в Україні». І так зрозуміло, що документ стосується українського законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу поставити цю поправку на підтвердження, і прошу підтримати.

Пане Юрію, ви ж знаєте норми Регламенту. Якщо народний депутат Папієв вимагає поставити її на підтвердження, то я не можу цього не зробити.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 28$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1378. Народний депутат Німченко. Прошу, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ця норма стосується подання Кабінету Міністрів України пропозицій щодо внесення змін до законодавства на захист української мови. Це рудимент, про що я сказав раніше. Це взагалі абракадабра з точки зору законотворчої техніки з використанням норм іншої галузі права.

Тому я хотів би, щоб, надаючи такі повноваження, автори законопроекту підходили до цього уніфіковано, виходячи із законних підстав формування норми, обов'язкової до виконання. А ми наділяємо цими правами. Чим ще ми наділимо цього уповноваженого? І хто підбирає собі подібні повноваження загрозливого характеру? Просимо виключити цю норму.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1378.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 22$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1379. Пані Подоляк, прошу.

ПОДОЛЯК І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу врахувати цю поправку частково, без слів «у частинах шостій та сьомій статті 1 цього Закону».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставлю на голосування. Прошу визначатися. «За» - 36.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1380. Німченко. Вам слово, колего, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, зверніть увагу: те, що приховувалося на початку законопроекту, зараз випирає. Подивіться, що пропонується. Ідеться про те, що Уповноважений із захисту державної мови звертається до правоохоронних органів із заявою про ймовірне скоєння протиправних дій.

Ви скажіть, хто не може звернутися? Є прямі норми Кримінального процесуального, Кримінального кодексів відповідно до яких будь-яка особа — юридична, фізична — має право звертатися із заявою про скоєння злочину. Про що тут можна вести мову? Що це таке? Підсилити повноваження і видати на-гора безпрецедентний випадок, коли влада узурпується неправоохоронним органом.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо цієї поправки.

((3a)) - 18.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1383. Будь ласка, пані Подоляк вимагає слова.

ПОДОЛЯК І.І. Хвилиночку.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1383. Пані Подоляк як член комітету вимагає слова щодо цієї поправки. Я надаю їй слово. Будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І. Ця поправка врахована. Прошу врахувати її в повному обсязі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 35$.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 1384. Будь ласка, пану Папієву слово.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Ви подивіться, в який дивний спосіб відбувається обговорення поправок до цього законопроекту, який розглядається в другому читанні. Подивіться на абсолютну ахінею в попередній статті, де надаються повноваження повідомляти державні органи, не правоохоронні, а державні органи, про якісь ймовірні порушення. Думаю, що Йосип Віссаріонович тихо плаче.

Можете уявити собі, що відбуватиметься в Україні, коли якийсь орган, де будуть оці «городские сумасшедшие», почне звертатися до державних органів зі своїм тлумаченням того, де ϵ ймовірний злочин? Шановні, поважайте Кримінальний процесуальний кодекс. Навіщо ви доводите цей законопроект до якогось абсурду?

Прошу поставити цю поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. На вимогу народного депутата Папієва ставлю поправку 1384 в повному обсязі. Прошу визначатися.

Колеги, давайте одне одного чи наших громадян не називати «городскими сумасшедшими». Думаю, що українці цього не заслужили.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1383. Будь ласка, народний депутате Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, шановна пані головуюча.

Хотів повернутися до цієї поправки, бо не встиг виступити, і прошу її врахувати без слів «Для здійснення передбачених цією статтею повноважень».

Дякую. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 32$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1385. Народний депутат... Ніхто не наполягає.

Поправка 1387. Народний депутат Німченко. Прошу вас.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ми зараз перейшли до положень законопроекту, які надають громадянам право захищати право громадян на застосування державної мови. Давайте ми все-таки прочитаємо, що ж тут написано: «Захист прав громадян України щодо застосування державної мови в усіх сферах суспільного життя». Ви бачите, ми вже закінчуємо розгляд поправок до законопроекту, а тут з'являються громадяни, право на застосування державної мови яких треба захищати. Про що ми ведемо мову? Про що йдеться в цій статті?

Тому ми просимо виключити її. Це ганебне явище. Це ніщо інше як знущання над нацією, над громадянами України і над державною мовою.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1387.

((3a)) - 10.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1391 також народного депутата Німченка. Прошу вас. **НІМЧЕНКО В.І.** Шановні колеги! Тут ідеться про отримання послуг державною мовою і про звернення громадян України до Уповноваженого із захисту державної мови. Що за цим стоїть? Сьогодні пропонують відкрити фарватер: громадяни пишуть уповноваженому, створюють йому фронт робіт, а уповноважений буде вирішувати, порушується закон про державну мову чи ні, групуватиме опричників і направлятиме їх до відповідного регіону чи підприємства, або на загальні збори КСП. От про що йдеться в цьому законопроекті. То скажіть, чи буде тут вибірковість, чи буде тут корупція, чи буде тут приниження людей? Звичайно. Тому ми просимо підходити...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Будь ласка, прошу визначатися. Поправка 1391 була відхилена комітетом.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 9$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1393. Будь ласка, народний депутате Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Тут уже звучала з вуст доповідача думка про те, що хіба можна покласти на судові органи повноваження щодо розгляду скарг стосовно оскарження дій, які порушують право на користування державною мовою, і що це потрібно робити лише через уповноваженого. Шановні колеги, згадайте складову конституційного ладу в Україні і статтю 55 Конституції України, де чітко вказано (це норма прямої дії), що кожен громадянин має право на звернення до суду і оскарження рішень. І обмежувати це право, робити культ з уповноваженого чи інших вигаданих структур, це не є здоровий глузд. Але найгірше — це обмеження обсягу прав і свобод, передбачених Конституцією, що недопустимо.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Суть цього виступу не відповідає дійсності і тому, що викладено у вказаному законопроекті: ніхто не скасовує судовий розгляд. Згідно з законопроектом, якщо хтось

звернувся до суду з аналогічним питанням, уповноважений зупиняє його розгляд, тому судовий розгляд залишається пріоритетним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Будь ласка, прошу визначатися. Поправка 1393. Комітет її відхилив.

((3a)) - 11.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1396. Прошу, народний депутате Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. У цьому випадку йдеться про нормативноправовий акт або акт індивідуальної дії органу державної влади чи влади Автономної Республіки Крим, чи органу місцевого самоврядування, який був прийнятий іншою мовою, і що з ним робити. Оскільки він був прийнятий всупереч цьому законопроекту, це є приводом для того, щоб вважати його таким, що не має права на існування. А що нам обіцяють? Обіцяють, що для національних меншин це все буде зроблено.

Я хотів би для зразку навести приклад мовного законодавства Польщі. Почитайте, там ϵ закон, який чітко вказу ϵ , що в місцях, де компактно проживають громади, 20 відсотків з яких одні ϵ ї національності, проблему вирішують шляхом встановлення двомовності. Це те, що ма ϵ бути у нас. Саме це і ϵ захист, а не придумувати на ходу і обманювати нашого виборця, обманювати людей стосовно того, що...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 1396.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 12$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1398. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ну, ви подивіться скільки було враховано наших поправок і пропозицій. Це взагалі, подивіться: «у судовому процесі застосовувалася мова інша, ніж державна, крім

випадків, визначених процесуальними кодексами». Про що йдеться? У нас ϵ Закон України «Про судоустрій і статус суддів», там все ϵ . Чому ми влазимо в інше правове поле, яке не ма ϵ регулятивного значення в цьому законопроекті. Ну, хіба це можливо, шановні колеги? Ви подумайте і почитайте.

Ось такий законопроект. Люди ж розуміють, що не було чого робити, і давайте переписувати. І хто це писав, я не знаю. Але такого в практиці взагалі немає.

Просимо виключити такі положення. Вони дублюються, повторюються і викривляють...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, голово комітету, ваш коментар.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене немає коментарів. Я пропоную ставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1398.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 9$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1399. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. У продовження того, про що було згадано вище. Уявляєте собі, шановні колеги, виноситься рішення суду, приходять опричники і кажуть: «Та почекайте, тут суржик, тут нестандартна українська мова. Це рішення не відповідає закону про мову». Що далі робити? Хто дав право, на якій підставі вони можуть втручатися в діяльність суду під час винесення рішення? Подивіться, тут прямо вказано: «рішення суду було складено мовою іншою, ніж державна». То про що йдеться в даному випадку? Це ми вже, шановні колеги, летимо над гніздом зозулі.

Подивіться, у нас ϵ три закони, які регулюють діяльність судових органів, і там все виписано, все це там ϵ . Але ми втручаємося в діяльність судової гілки влади. Де ж конституційний принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову? Чи ми глухонімі до міжнародних норм і Конституції?

Прошу...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, прошу визначатися щодо поправки 1398.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1399 так само народного депутата Німченка. Прошу, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, це вже для протоколу, тому що вже немає кому слухати, люди підзаморилися. Але я скажу.

Я звертаюся до авторів законопроєкту: почитайте Закон України «Про Конституційний Суд України», Закон України «Про судоустрій і статус суддів», де чітко вказано, що регламентом і законом передбачено, що діловодство ведеться українською мовою. Чому ми втручаємося в судову діяльність? Комусь потрібно мати владні повноваження для впливу на суд чи доповідати на Банкову або на Грушевського з приводу того, як розглядається конкретна справа?

Давайте ми ще вліземо в досудове слідство. Чому ні? Щоб подивитися, что там в свинарнике делают свинари эти, чи може навіть призупинити справу. От про що йдеться. Це просто спроба втрутитися в діяльність судової системи.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

(3a) - 14.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1400 народного депутата Бойко. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправка 1400 була врахована в редакції комітету, пропоную не ставити її на голосування. Однак хочу зазначити, що у поправці пропонується виключити слова «або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий акт, не відповідає стандартам української мови». Особа може визначати це суб'єктивно, це не зовсім правильно з точки зору прийняття рішень, тому була така пропозиція. Проте поправка врахована редакційно, і я не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу поставити на підтвердження в повному обсязі. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 27$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1401 пана Німченка. Прошу, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Дякую.

Я хочу, не повторюючись, сказати вам про те, що ми по суті своїй створюємо один орган, який контролює діяльність органів державної влади і вирішує питання щодо законності такої діяльності.

Уявіть собі, що секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови встановлює, що рішення прийнято з порушенням мовного закону, і все. Що, це рішення орану державної влади чи органу місцевого самоврядування, а на сьогодні — територіальної громади, підлягає скасуванню? Хто може нав'язувати територіальній громаді, де компактно проживають болгари чи гагаузи... Скажіть, будь ласка, яку відповідальність і чому вони повинні нести, якщо ми маємо статтю 7 Конституції України, якою гарантується вільна діяльність органів...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 1401.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1402. Народний депутате Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Прошу пункт 4 частини другої статті 51 виключити, адже ним пропонується дати право скасовувати внутрішні акти, що регулюють діяльність органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування в одноосібному порядку, якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено акт, не відповідає стандартам української мови.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, коментар голови комітету, він просить слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Ця поправка була відхилена, оскільки акти ненормативного характеру мають прийматися державною мовою, це передбачено рішенням Конституційного Суду України від 1999 року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення.

Прошу визначатися щодо поправки 1402.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 17$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1403 народного депутата Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ви знаєте, я вам скажу мовою оригіналу, у нас вже протягом десятиліть стукіт летить швидше, ніж звук. Подивіться, що закладено в цій нормі. Це відродження сексотів. Нею передбачено, що людина, яка не задоволена відповіддю органу державної влади, може написати скаргу, і потім цього державного службовця чи представника органу державної влади тягатимуть як собака ганчірку за те, що він допустив 30 помилок, як це було у нас в одній з областей, у 18 реченнях. От про що йдеться.

Оціночне судження, яке вкладається в цю норму, призведе до дуже тяжких наслідків у процесі правозастосування, оскільки кожному вкласти в розум своє бачення...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1403.

(3a) - 11.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1404. Пані Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправкою 1404 пропонується в пункті 5 частини другої статті 51 виключити слова «або якщо особа вмотивовано вважає, що мова, якою складено такий акт, не відповідає стандартам української мови». Така пропозиція є в унісон з попередніми моїми пропозиціями. Пропоную унеможливити одноосібне скасування актів органів державної влади, органів місцевого самоврядування або колективних органів.

Дякую. Але не наполягаю на тому, щоб ми ставили її на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла вашу позицію, дякуємо.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 1405. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Це біда даного законопроекту. Ви бачите, колега щойно поставила запитання: що таке стандарти мови? Доповідач, мабуть, зна ϵ , що у нас ϵ суржик (польськоукраїнський і російсько-український). Як бути з ним? Ви ведете мову про стандарти, про сертифікати, п'ятирівневий сертифікат, D, C, мінус і плюс. Але як це можна визначити?

Ви подивіться, що ви пропонуєте! Якщо в особистому спілкуванні громадянину не сподобався рівень знань державного службовця, він каже: ти дурень, і оскаржує це, звертається до уповноваженого, а потім вони розглядають це питання.

Я розумію, що ϵ бажання поповнити бюджет, але за рахунок чого? В нашій державі і поліцейські структури, і судові структури за держмито...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися, шановні колеги, щодо поправки 1405.

((3a)) - 14.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1406. Шановна пані Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, я не буду наполягати на тому, щоб ми голосували за цю поправку, вона врахована редакційно і звучить так: «посадова чи службова особа або працівник органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, громадського об'єднання, політичної партії чи підприємства, установи та організації всіх форм власності відмовилися застосувати державну мову в спілкуванні з особою, що скаржиться». Вона майже повністю повторюється комітетом, крім слів «всіх форм власності».

Це дискусія, яку ми розпочали на початку, стосовно того, яким чином ми будемо регулювати це питання: будемо враховувати приватні чи це стосуватиметься лише державних і комунальних сфер. Тому це просто до дискусії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення.

Наступна поправка 1407.

Пані Бойко, депутати з «Опозиційного блоку» вимагають поставити вашу поправку на підтвердження. Я її ставлю в повному обсязі.

Прошу визначатися. Колеги, підтримайте, будь ласка. Комітет закликає підтримати.

(3a) - 32.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1407. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Будь-які обставини і будь-яка подія мають свою правову оцінку. Ви подивіться, будь ласка: якщо під час засідань, заходів чи зустрічей в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних і комунальних підприємствах, в установах та організаціях, інших суб'єктах господарювання державної і комунальної форм власності розмовляють не державною, українською мовою (!), це ганьба, це штраф, можна оскаржити і притягнути до відповідальності. Ось що стоїть за цим.

Скажіть мені, будь ласка, чи мають право роми на збори організацій приватної форми власності? Чи мають право болгари на Одещині збиратися? І чому до них мають застосовуватися штрафні санкції в тисячі і тисячі гривень? От про що йдеться. Це нормапринцип, по суті, приклад того, як можна знущатися з людей шляхом адміністративного впливу.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1407.

((3a)) - 13.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1408. Пані Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправка 1408 врахована. Прошу не ставити її на голосування. Це техніко-юридична правка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Поправка 1409. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Прикро, що автори законопроекту так і не зрозуміли наслідки його застосування. Відбувається пряме викорінення інших мов: усіх, окрім мови державної або офіційної, як називає її Європа. І тому ми застерігаємо...

Подивіться, що пропонується. Всі правовідносини... Назвіть ті правовідносини, де представники національних меншин, російськомовні громадяни можуть розмовляти своєю материнською мовою! Ніхто не назве. Я ще раз кажу: ніде, окрім спальні і кухні в однокімнатній, а не комунальній квартирі. Ось і все.

Ну, хіба це можливо?

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1409.

(3a) - 10.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1410 так само народного депутата Німченка. Будь ласка, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Я хотів би поділитися з вами думкою, яку навіяв мені зміст цієї статті, відповідно до якої громадянин може оскаржувати дії, внутрішні акти політичної партії чи громадської організації. Ви почитайте статтю 36 Конституції України, якою гарантується громадянам право об'єднуватися для захисту своїх прав, свобод, індивідуальних та колективних інтересів. То на якій же підставі можна залазити в чужий устав? І якщо наші доповідачі такі розумні, то скажіть, на що ви посилаєтеся. В Польщі, Естонії, Латвії цього немає. Можу процитувати, якщо ви не читали закон. Це знущання з волі, волевиявлення і свободи...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1410. Будь ласка. Нагадую, вона була відхилена комітетом.

((3a)) - 10.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1411. Народному депутату Михайлу Папієву надайте слово. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України, які нас дивляться. Ви знаєте, Буковина — це багатонаціональний край, де абсолютно мирно співіснують громадяни України різних національностей, де є міжконфесійний спокій. Ви зараз намагаєтеся цією статтею змусити національно-культурні товариства румун в Україні за умов, якщо вони порушать якийсь стандарт української мови при складанні внутрішнього акта, оскаржувати цей акт. Шановні, це якийсь апофеоз людської ненависті, небажання сприймати людей, громадян України інших національностей, за рівних, знущання над їхнім правом використовувати свою рідну мову і складати документи в національно-культурних товариствах мовою цих національно-культурних товариств.

Я дякую буковинцям за те, що вони в першому турі показали владі «геть», і прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧА. Ставлю цю поправку на підтвердження в повному обсязі. Комітет просить підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 10$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1412. Будь ласка, пане Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Хочу звернутися до громадян України, до всіх присутніх і зачитати статтю 11 Закону Польської Республіки «Про польську мову». Не про державну, а про польську, яка ϵ офіційною.

Так от, у статті 11 йдеться про те, що положення статей 5-10 (де йдеться про застосування польської мови) не поширюються на: власні назви; іншомовні газети, журнали, книги; дидактичну та наукову діяльність; наукову та творчу діяльність; наукову і технічну термінологію; торговельні знаки, торгові назви, норми, запроваджені на мові оригіналу. От про що йдеться. А ви тут несете, пане доповідачу, щось

на кшталт... Я не хочу доходити до матюків, але ваша ідеологія заслуговує цього законопроекту.

Тому ми просимо виключити це положення, яке передбачає зайняття такими нісенітницями.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету, він наполягає на слові.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я хочу подякувати колезі Німченку за те, що він цього разу вирішив не вживати матюки. Це справді гідний вчинок народного депутата України. Дякую вам.

Хочу лише сказати, що ми не в польському Сеймі, до якого ми з великою повагою ставимося. Запропонуємо польським колегам вас прийняти, щоб ви вдосконалили їхній закон. Щодо нашого законопроекту, у нас, до речі, власні назви теж не перекладаються, іншомовні газети допускаються, вживається іншомовна термінологія, і це схоже на той закон польський, який ви хочете вдосконалити. Ще раз дякую, що не матюкалися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1412.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1413. Народний депутат пані Бойко. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправкою 1413 пропонується виключити пункт 1 частини третьої статті 51 як такий, що дозволяє уповноваженій особі з об'єктивних (на її думку) підстав, можливо, зловживання, втручатися в діяльність громадських об'єднань і політичних партій шляхом вивчення їх внутрішніх актів на предмет відповідності чи невідповідності стандартам української мови. Вважаю, що це є прямим втручанням у діяльність громадських об'єднань і політичних партій, що є недопустимим. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, прошу визначатися щодо поправки 1413.

((3a)) - 14.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1415 народного депутата Німченка. Будь ласка, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Подивіться, будь ласка, на деталізацію цього законопроекту. Про що йдеться? Хто старший за віком знає, як у нас вибудовувалася процедура оскарження дій посадових осіб, починаючи з 1973 року, і як вирішували питання стосовно того, де, що, коли і за яких умов може бути предметом оскарження. Останній указ — серпень 1973 року. То що, ми знову повертаємся до цього? Подивіться на деталізацію: громадянин отримав нестандартну відповідь, але хто буде це визначати? Ви це хочете зробити для того, щоб уповноважений і секретаріат мали на службі осіб 20, які займалися б відписками? На кшталт того, що ви зробили з конституційними скаргами...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки, яку зараз представив пан Німченко. Нагадаю, це поправка 1415.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1416. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Ідеться про оскарження незаконної дії посадової особи або працівника громадського об'єднання, політичної партії чи юридичних осіб приватного права — це всі сфери життя громадян. І якщо комусь не сподобається, що посадова особа, лідер партії чи член політради сказали щось не тією мовою, ось вам тяганина, включно з судом і адміністративною відповідальністю. То скажіть мені, будь ласка, що ж це за захист державної мови, мов національних меншин і російської мови? Це пряме викорінення, знищення цієї мови. І доповідач, я бачу по його погляду, розуміє, до чого вони хочуть привести українську націю. Я думаю, що це ганебне явище.

Просимо виключити.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1416.

((3a)) - 11.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1417. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Оце і є той вінець: все, що ви, пане доповідачу, написали в цій нормі. Ви пишете, що «особа може звернутися до Уповноваженого із захисту державної мови з інших підстав». Ви напишіть, що в будь-яких випадках будь-яка особа може звернутися на власний розсуд до уповноваженого, вбачаючи порушення закону про державну мову. Принаймні буде чистою ваша совість, неглибока на цьому відрізку. Ви подивіться, що ви робите! У частині четвертій ви уніфікували все, що було сказано раніше. Про що йдеться? Навіщо були ці подробиці? А я вам скажу: це все від лукавого. Ми просимо виключити це як явище, ганебне для законотворення.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1417.

(3a) - 11.

Поправку відхилено.

Буває проруха, як кажуть, і на президію.

Наступна поправка 1418. Пані Бойко, будь ласка, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправка 1418 врахована в редакції комітету. Дякую комітету за співпрацю, і не наполягаю на тому, щоб ставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Наступна поправка 1419. Пані Пташник, будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Своєю поправкою я пропоную виключити положення про можливість звернення до Уповноваженого із захисту державної мови з підстав, які прямо не визначені законом.

Перелік підстав для оскарження наведений у частинах другій та третій статті 54 проекту закону, і він є цілком достатнім для того, щоб захищати права громадян щодо застосування державної мови в усіх сферах суспільного життя. Однак, якщо у нас буде така термінологія, що особа може звертатися з будь-яких інших підстав, які навіть законом не визначені, наслідком може стати зловживання з боку громадян. Орган Уповноваженого із захисту державної мови може бути «заспамлений» безпідставними скаргами, і навпаки — інколи він відмовлятиме в задоволенні скарг, тому що ці підстави будуть нечітко визначені.

Тому я наполягаю на своїй поправці, і прошу за неї проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я як народний депутат розумію логічність багатьох ваших думок. Але на думку членів комітету поправкою пропонується позбавити громадян права звертатися до уповноваженого з будь-яких питань. Комітет її відхилив, оскільки, на думку членів комітету (у нас було голосування з цього приводу), встановлення таких обмежень суперечить статті 40 Конституції України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Не наполягаєте? Наполягає. Ставлю на голосування поправку пані Пташник. Нагадую, це поправка 1419. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 36$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1420. Вона врахована в редакції комітету, але народний депутат Долженков вимагає поставити її на підтвердження. Будь ласка, вам слово.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Вона не врахована, тому що частина

четверта статті 54 залишилася в редакції, прийнятій у першому читанні. Автори поправки пропонують, щоб будь-яка особа мала змогу звернутися до Уповноваженого із захисту державної мови з підстав, передбачених цим законопроектом.

Щодо суті питання та правдивості мотивування, наведеного доповідачем, хочу сказати, що стаття 40 Конституції України взагалі не має нічого спільного з Уповноваженим із захисту державної мови, а поправка, яку не врахував комітет, якраз порушує частину другу статті 19 Конституції, відповідно до якої органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Це необхідно для того, щоб унеможливити трансформацію зазначеної інституції в інструмент примусу стосовно тих осіб, які розмовляють мовами національних меншин, а ми знаємо, що цей законопроект спрямований проти зазначеної категорії населення, оскільки фактично дискримінує її за мовною ознакою.

Прошу підтримати дану пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего! По-перше, попередню поправку Пташник я особисто підтримав і за неї голосував. По-друге, в статті 40 Конституції України вказано, що «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк». Таким чином, Конституція справді надає кожному право звертатися до державних органів з будь-яких питань, незалежно від того, йдеться про це в даному законопроекті чи ні. Натомість хочу сказати, що цей проект закону не є дискримінаційним. Він не принижує жодну норму, а всі, хто виступають проти цього законопроекту, є ворогами і противниками утвердження української мови як державної.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу поставити поправку 1420, яку ми щойно обговорювали на голосування в повному обсязі. Прошу визначатися. Голова комітету просить її підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Поправка 1421. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я вас поінформую про те, що сказав доповідач. Якщо ви не володієте матеріалом, не несіть, будь ласка, в люди те, що ви несете. Стаття 40 Конституції стосується звернень громадян щодо захисту своїх прав і свобод, а тут йдеться про скарги. Подивіться, в наступній частині так і зазначено: «скарги подаються...». Якщо ви не розумієте, що це не одне і те ж, то мені просто вас шкода.

Стосовно цієї норми. Як можна все уніфікувати, якщо ви вказуєте «з інших підстав»? Так ви залиште це все, і нехай хто хоче, той і оскаржує право власності на Софійський собор. Саме так відбувається в цивільно-правових відносинах. Тільки держмито заплатіть. А ви тут пропонуєте нам оці всі ходи і виходи...

ГОЛОВУЮЧА. Голова комітету просить слово для коментаря. Прошу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви знаєте, я розумів колегу Пташник і розумів колегу Долженкова, щодо чогось з ним дебатував, не погоджувався, але розумів, про що вони говорять. А ви, колего Німченко, ведете мову взагалі про іншу статтю, тому що ми обговорюємо вашу поправку до частини четвертої: «Особа може звернутися до Уповноваженого із захисту державної мови з інших підстав». А «скарги подаються Уповноваженому із захисту державної мови...» — це наступна стаття, ми до неї перейдемо, обговорюючи наступну вашу поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1421. Вона була відхилена комітетом.

((3a)) - 11.

Рішення не прийнято.

Поправка 1422. Пані Бойко, вам слово. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправкою 1422 пропонується частину четверту статті 51 виключити, так само, як і поправкою 1419. Ми вже почули і позицію комітету, і позицію Миколи Леонідовича як народного депутата, але прошу все-таки поставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1422.

((3a)) - 35.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1424. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Шановний пане доповідачу! Ви встановили термін: два роки на оскарження — на оскарження! — неправильного застосування норм цього законопроекту. Це співвідноситься зі здоровим глуздом чи ні? І про що тут йдеться?

Щоб ви розуміли, ϵ терміни притягнення до адміністративної чи іншої відповідальності, ϵ підстави. Як ви собі це уявляєте: через два роки подають скаргу в письмовій формі, розглядають її і притягають до відповідальності в якості штрафу?

Тому я хотів би, щоб мене почули: ми не повинні виходити за межі уніфікованих норм щодо строків, їх обчислення та...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего! Ви читаєте редакцію до першого читання, там справді було два роки, але в редакції до другого читання комітет скоротив цей термін до шести місяців. Тому прошу вас читати документ, який стосується другого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо цієї поправки.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 9$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1425. Пані Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправкою 1425 пропонується частину п'яту статті 51 викласти в наступній редакції: «Скарги подаються Уповноваженому із захисту державної мови в письмовій формі у порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян» та чинному законодавству України». Прошу поставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1426. Будь ласка, пану Княжицькому надайте слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Це поправка комітету, вона врахована. Прошу врахувати її частково, за виключенням слів: «якщо заінтересована особа подала позов, заяву або скаргу до суду».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

(3a) - 31.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 1428. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Прочитайте, про що йдеться в статті 51, щоб ми до цього не поверталися і не змішували Божий дар з яєчнею. Там йдеться про скарги, і жодного відношення стаття 40 Конституції до цього не має.

Я хотів би, щоб при підготовці законопроектів ви прописували норми відповідно до Конституції, а не всупереч їй. Почитайте тоді

статтю 8 Конституції України: чому повинен відповідати законопроект, який вноситься на розгляд Верховної Ради.

I останнє. Почитайте висновки за результатами правової експертизи стосовно тих ходів, які мають місце в цьому законопроекті.

Вважаємо за необхідне виходити саме з цього, і пропонуємо дану статтю виключити взагалі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 1428.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1429. Будь ласка, пані Бойко, вам слово.

БОЙКО О.П. Поправкою 1429 пропонується статтю 52 виключити повністю, а саме: «Розгляд скарг Уповноваженим із захисту державної мови», аналогічно до моєї попередньої поправки 1425. Це питання врегульовано Законом України «Про звернення громадян», тому вважаю, що виписувати правила звернення, у тому числі й оскарження, для окремого органу не є доцільним.

Дякую. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо цієї поправки.

((3a)) - 15.

Поправку відхилено.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 1430. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Я дуже вдячний колезі, яка щойно сказала про необхідність виключення цієї статті як рудимента. Стосовно самих положень хочу сказати наступне. По суті, автори законопроекту мають намір перетворити цього уповноваженого в квазісуд, надавши йому процесуальні права, права матеріального характеру і право на судове судження. От про що йдеться.

Хто такий уповноважений? Що таке секретаріат, який буде вирішувати долю людини, якою мовою їй розмовляти і де вона зробила

помилку. Такого не повинно бути. Прошу виключити цю статтю взагалі.

Я думаю, що народ почує й зрозуміє швидше, ніж автори законопроекту і доповідач. Прошу виключити цю норму.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 7$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1431. Народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ну хто виводить у знаменник секретаріат уповноваженого, який буде ділити чисельник і вирішувати хто винен, хто не винен і як розглядати скарги? Почитайте закон, є норми, які передбачають процедуру, порядок і строки розгляду звернень і скарг громадян. Це я кажу доповідачу: законодавець відокремлює звернення і скарги, їх розглядають зовсім різні правові інституції. Тому візьміть в руки цей закон і посилайтеся на нього. Колеги приймали його для того, щоб людям було простіше захищати свої інтереси, а не для того, щоб викорінити російську мову чи мови...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1431.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 5$.

Поправку відхилено.

Поправка 1432. Народний депутат Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я стверджував і стверджую, що в даному випадку автори законопроекту намагаються створити квазісуд з наданням йому повноважень, які дадуть змогу приймати рішення, характерні для судової гілки влади. Почитайте, про що йдеться: уповноважений приймає рішення в 10-денний термін з моменту надходження скарги. І почитайте, про що ми будемо далі вести мову.

Ми вважаємо, що це не справа уповноваженого. Ми вважаємо, що це характерно для поліцейської держави, де існує контроль за поведінкою людей у всіх сферах правовідносин. Якщо ви цього не розумієте, то це і є зрада національних інтересів, коли на догоду...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, шановний колего Німченко.

В адміністративному кодексі згадуються понад півсотні органів з аналогічними повноваженнями, всі вони проводять перевірку і в разі виявлення порушень застосовують санкції. Ви самі знаєте, що це прийнятна норма, яка діє в нашій правовій демократичній державі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 1432. «3а» - 8.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1433 народного депутата Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Хочу шановному доповідачу сказати, що поки він працював і навчався, я працював над концепцією і проектами законів, які стосувалися судочинства у сфері адміністративних правовідносин. Почитайте історію зародження адміністративної юстиції в Україні. І тому вести мову про те, що там написано в кодексі я вам не радив би, я би вам радив дотримуватися законодавчих процедур, норм законів і Конституції, які зобов'язують нас у процесі законотворення діяти лише в рамках Конституції України.

I тому ми просимо всю цю писанину стосовно здійснення мовної експертизи... Ви подивіться, що таке секретаріат, це ж Уповноважений із захисту державної мови. Це ж йому готуватимуть...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1433.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 6$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1434 народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. На підставі будь-якої скарги уповноважений може здійснювати контроль за дотриманням стандартів державної мови, застосуванням державної мови. Ось і все. Глобальна сфера повноважень уповноваженого це не що інше, як диктатура в контексті мовних правовідносин у державі, перебирання на себе повноважень

органами державної влади з метою управління, контролю і створення одномовної системи в Україні, яка має бути, на думку законодавців, суб'єктів законодавчої ініціативи, які готували даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1434.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 6$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1435 народного депутата Німченка. Будь ласка, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ми дійшли до пункту «залишення скарги без розгляду». Ви можете собі уявити? Ось така норма є. І зараз шановний доповідач буде посилатися на Кодекс адміністративного судочинства України чи Кодекс України про адміністративні правопорушення. Навіщо ви перевантажуєте цей законопроект? Він і так недолугий, а ви ще його зверху посипаєте сіллю замість того, щоб посипати його попелом.

Я пропоную, і прошу врахувати цю пропозицію, виключити цю норму і не допускати насмішок над законопроектами, що ми спостерігаємо сьогодні. Ви подивіться, скільки враховано, і подивіться, про що йдеться.

Прошу підтримати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1435.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 4$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1436 народного депутата Німченка. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Тут ϵ ... Навіть я вже нічого не можу сказати. Про що йдеться, почитайте: за результатами ознайомлення з інформацією, що міститься в скарзі (зверніть увагу, як законодавець пише)... Зрозуміло, так?

Про що йдеться? Хіба це процедура, яка має бути прописана в законі? Якщо це скарга, то після ознайомлення з її змістом і приймається рішення, про яке повідомляють заявнику. А те, що написано

в законопроекті виходить за рамки дотримання процедур і правил законотворення. Прошу врахувати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету на його вимогу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, колега Німченко весь час читає перше читання, а ми обговорюємо друге. Якщо в когось є друге читання, дайте, будь ласка, колезі Німченку примірник, щоб ми говорили по суті поправок.

Дякую.

У другому читанні «за результатами розгляду скарги» написано.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Просимо визначатися, шановні колеги, щодо поправки 1436. «За» — 8.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1437 народного депутата Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Хто ще не знає про норми, що зобов'язують будь-яку особу, яка розглядає і приймає рішення щодо скарги, повідомляти про прийняте рішення? Про що ми тут пишемо, що «черная шуба есть черная шуба» чи що?

Я хотів би, щоб ми повернулися у фарватер законотворення. Ви ж самі бачите, про що йдеться, і через півроку ви, пане Миколо, будете свідком цього. І тоді я підійду до вас і скажу про це как почти что моему земляку.

Прошу врахувати нашу...

ГОЛОВУЮЧА. Що таке «почти что земляк»? Це земляк чи таки не земляк?

Прошу визначатися щодо поправки 1437. Прошу.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1438 народного депутата Німченка. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Тут з'являється новий суб'єкт, точніше нові суб'єкти, на які не поширюються дії уповноваженого, дії або бездіяльність.

Скажіть мені, будь ласка, написання документа — це дія чи бездіяльність? Ненаписання документа — це бездіяльність, а рішення, де ϵ дія, — це написання документа. Подивіться статті 2 і 6 Кодексу адміністративного судочинства України.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1438, друзі. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1439 так само народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Ідеться про дотримання стандартів української мови під час публічних виступів посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

З цього приводу хотів би сказати лише одне: не можуть поширюватися суб'єктивно визначені стандарти. От про що йдеться. Ви подивіться, які уповноваженому права надають: він дає оцінку, дотримуються стандартів чи ні. Знаєте, маючи бажання чи за наявності злого умислу в словах будь-якої особи органів державної влади чи органів місцевого самоврядування під час публічних виступів...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1439. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 8$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1441. Будь ласка, народний депутате Німченко, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Якщо ми вже сказали, що скарга залишається без розгляду, якщо вона подана безпідставно, то скажіть, будь ласка, навіщо ще одна норма, де вказується, що скарга повертається заявнику, якщо наведені в ній факти в минулому вже були предметом розгляду? Це ж і так зрозуміло: далі є норма, де вказано, що скарга

залишається без розгляду, якщо наведені там факти раніше вже перевірялися. Для цього потрібно мати голову «гармошкою» чи що?

Тому я хотів би, щоб ви подивилися на ці норми, і прошу авторів, які над ними працюють, співставляти. Подивіться хоча б як це сформульовано в Кодексі адміністративного судочинства України, Цивільному процесуальному кодексі України, якщо ви вже створили такий квазісуд в особі уповноваженого і його апарату — секретаріату як структури цього квазісуду.

Просимо врахувати нашу...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1441. «За» - 5.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1442 народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Я вам скажу, це вже взагалі. Ви подивіться, що пишуть: «якщо скарга щодо дотримання стандартів української мови не містить обґрунтування». Що таке обґрунтування? Це суб'єктивна думка. Ви, якщо не знайомі з практикою, подивіться: у 80 відсотках випадків Конституційний Суд відмовляє в задоволенні скарг через неналежне правове обґрунтування.

Ви уявляєте, що буде тут? Сидітимуть люди в цьому секретаріаті, отримуватимуть заробітну плату і чекатимуть пенсії, щоб як державний службовець отримати її непогану. Тому я хотів би звернутися до тих, хто пише ці норми: ви подивіться, до чого тут обґрунтування? Ці скарги пише проста людина, як думаєте, вона знає, що таке обґрунтування чи ні? Вона може написати: я не можу вижити, плачу за газ, а приїхав якийсь функціонер...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1442. «За» - 11.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1444 також народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, 11 народних депутатів — це вже майже 40 відсотків, скоро вже більшістю будуть прийматися рішення у Верховній Раді. Одинадцять народних депутатів підтримали,

дякую вам усім. Це 40 відсотків присутніх у залі Верховної Ради. Це так, для історії, щоб розуміли, про що йдеться.

Стосовно норми, до якої вноситься поправка, знову-таки: не розглядаються скарги, які не відповідають вимогам частини першої цієї статті. Скарги пишуть громадяни! Шановні колеги, почитайте Конституцію, у ній написано: забезпечити право громадян на оскарження дій посадових осіб. Тут вже згадували статтю 19, що органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень, що передбачені Конституцією та законами України, а громадяни мають право управляти державними справами, зокрема шляхом оскарження дій. От про що йдеться. Що вони повинні тут писати і чого дотримуватися? Тоді введіть ще обов'язкову норму про те, щоб скарги писав адвокат...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 1444, шановні колеги. І коли ми з вами приймемо зміни до Закону «Про Регламент Верховної Ради України», і буде у нас голосування від присутніх, то тоді це буде рекорд — 11, а поки це просто прогули народних депутатів України.

«3а» - 11, «проти» - 11, «утрималися» - 32, а не голосували - 255.

Ось це і ϵ ключова цифра сьогоднішнього дня, на жаль, друзі і колеги.

Поправку відхилено.

Рухаємося далі.

Наступна поправка 1446 народного депутата Німченка. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Пані Ірино, хоч ви мене не лякайте, «не голосувало – 256». Їх немає...

ГОЛОВУЮЧА. Я вас не лякаю, я констатую факт. Я ж гуманно.

НІМЧЕНКО В.І. А я вже взяв і злякався.

Шановні колеги! Поправка 1446. Про що йдеться тут? Строк розгляду скарги — 45 робочих днів. Шановні колеги, візьміть уніфіковану норму і подивіться, як це пишеться в процесуальних кодексах

чи в Законі України «Про звернення громадян», і все. Не придумуйте велосипед «ХВЗ» чи «Орлятко», чи як він там називається. Навіщо ви придумуєте? Тому що ви розумні, чи що ви цим хотіли сказати? У вас же є норма, користуйтеся нею, будуть великі шанси не порушити Конституцію.

А те, що ви тут написали... Строк розгляду скарги -45 днів. Є такі норми? Я 30 років пропрацював суддею, і таких строків ще не бачив. От саме...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

(3a) - 10.

Поправку відхилено.

Рекорд 11 не побито. Залишається у нас.

Поправка 1447. Будь ласка, народному депутату Німченку надайте слово.

Поправка 1447! (Шум у залі). Що? Вимагає слова. Шановний пане Левченко, я бачу, що вона врахована. Ви ж бачите, що відбувається в парламенті.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Виходячи з того, що вона всетаки врахована, я не буду просити поставити її на підтвердження, а закцентую увагу на тому, що було враховано не один десяток поправок «Опозиційної платформи — За життя», і не півста. От про що йдеться.

Подивіться, яка тут була абракадабра! Ну... Дякую, що врахували.

ГОЛОВУЮЧА. Наступна поправка 1448. Можливо, на ній не будете наполягати в якості експерименту? Вона не була врахована.

НІМЧЕНКО В.І. Я ж про що й кажу. Ми по суті, ми за істину.

Подивіться: «рішення, дії чи бездіяльність Уповноваженого із захисту державної мови можуть бути оскаржені до суду». «Рішення, дії чи бездіяльність» в одному рядку, це я звертаюся до доповідача, просто щоб ви знали, що таке технологія нормотворення.

Все, що вказано тут, не потрібно. Воно нічого в собі не несе, крім окозамилювання і констатації того, що будь-яка діяльність

уповноваженої особи має бути підконтрольною. Ще напишіть про громадський контроль чи про те, що волонтери контролюватимуть — оце буде те, що народ почує. Але вже й народ розуміє, що це все фейк, те, що ви готуєте, і те, що ви просите прийняти.

Просимо підтримати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене немає коментаря, я насолоджуюся прекрасною, милозвучною мовою майже земляка Німченка. Що тут можна коментувати?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки.

Зала вимагає визначитися: ви земляки чи «почти» земляки? «За» — 10.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1449. Народному депутату Долженкову, будь ласка, увімкніть мікрофон.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Дякую.

Я не буду ставити її на підтвердження, оскільки те, що вона врахована, — це, мабуть, вже результат якогось здорового глузду профільного комітету, який говорить про те, що він приймає демократичний закон, але в жодному законі таких драконівських, дискримінаційних мовних норм немає.

Стосовно інституту Уповноваженого із захисту державної мови. Я підтримую твердження про те, що ця інституція має квазісудові функції. Відповідно до статті 124 Конституції України делегування функцій судів органам державної влади не допускається. Це неконституційна норма.

З чого я роблю цей висновок? Уповноважений із захисту державної мови призупиняє розгляд скарг у випадку розгляду аналогічних питань судом після подання відповідного позову.

Їх функціонал паралельний, він дублюється. Не можуть аналогічні питання бути предметом розгляду Уповноваженого із захисту державної мови і предметом розгляду суду. Рішення державного

органу можуть бути оскаржені в суді, але не може бути паралельних функцій. Це неконституційно.

ГОЛОВУЮЧА. Не наполягаєте на голосуванні. Наступна поправка 1467. Пані Бойко, будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, поправку 1451 враховано. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1467.

БОЙКО О.П. Поправку 1467 відхилено, але я не буду наполягати на її голосуванні, тому що поправки 1451 і 1449 враховані. Ними було виключено статтю 53 «Підстави здійснення мовної експертизи», отже й саме поняття мовної експертизи. Тому прошу не ставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Не ставимо на голосування.

Пане Німченко, ви не задоволені президією? Будь ласка, увімкніть мікрофон пану Німченку.

НІМЧЕНКО В.І. Я прошу вибачення. Пані головуюча, поверніться, будь ласка, до поправки 1449.

ГОЛОВУЮЧА. Ми її вже...

НІМЧЕНКО В.І. Поправка 1450.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1450 — це ваша поправка, вона була врахована.

Мене критикує народний депутат Левченко через те, що ми ставимо...

НІМЧЕНКО В.І. До чого тут «врахована»? А далі подивіться, поправка 1453. Ви не беріть приклад із головуючого.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 1453 врахована.

НІМЧЕНКО В.І. До чого тут «врахована»? Ви запитайте у мене, і я вам скажу, врахована – не врахована.

Я маю право поставити на підтвердження.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хочу наголосити ще раз: ми до поправок не повертаємося, ми кожну поправку... Наголошую, ми йдемо настільки скрупульозно і настільки коректно, ну, вже далі нікуди, колеги. Ми не повертаємося. Ми наголошуємо на кожній поправці. Прошу не створювати непорозумінь. Тим більше, вони враховані.

Отже, була поправка 1467, так?

Поправка 1468. Не наполягає.

Поправка 1469. Не наполягає.

Поправка 1470. Не наполягає.

Поправка 1471. Не наполягає.

Поправка 1473. Німченко.

Поправка 1474. Не наполягає.

Поправка 1475. Не наполягає.

Поправка 1476. Не наполягає.

Поправка 1477. Не наполягає.

Поправка 1478. Не наполягає.

Поправка 1480. Бойко. Будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги! Поправкою 1480 у частині другій статті 54 пропонується слова «документи чи їхні копії» замінити на слова «копії документів». Тобто для експертизи надавати копії документів, можливо, завірені. Але, тим не менше, прошу поставити цю поправку на голосування. Можливо, почути коментар Миколи Леонідовича з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановна колего! Оскільки із законопроекту ця стаття була виключена, то, очевидно, і поправки до неї були відхилені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1480. Вона відхилена. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1485. Бойко.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, я не буду наполягати на голосуванні, оскільки Микола Леонідович уже пояснив, що ми вилучаємо статтю 54, отже логічно, що відхилена і ця поправка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 1492. Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Ми вже перейшли до наступної статті, де йдеться про підстави для здійснення контролю. Я вам тут Америку не відкрию, коли скажу, що підстави для здійснення контролю просвічують по всьому тексту законопроекту в латентний спосіб. І Уповноважений із захисту державної мови ухвалює рішення, по суті, на підставі скарги особи, що звернулася, або на власний розсуд. Це що таке? Це що, не квазісуддя? Навіть не колегіально розглядається.

І тому ми вважаємо, що норму статті 55 про підстави для здійснення контролю за дотриманням стандартів треба виключити. Взагалі, що таке стандарти?

Просимо врахувати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1492. Комітетом вона відхилена. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 5$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1496. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Хотів би звернути увагу на те, що норми законопроєкту в цій частині взагалі не мають правового і юридичного визначення. Скажіть, будь ласка, що таке державні стандарти для людей, які розмовляють суржиком? Ви хочете сказати, що мова є ідентичною і у нас немає розбіжностей між західною, центральною і східною Україною? Ну, це ж не так. Слід враховувати всі ці обставини.

Що таке стандарти? Навішувати ярлик про незнання державної мови на людину, яка все життя прожила, розмовляючи російською...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. По-перше, хочу наголосити, що на дотримання стандартів перевіряються лише акти державних і місцевих органів виконавчої влади, якщо в скарзі обґрунтовано, що йдеться про умисне порушення цих стандартів, тобто коли, по суті, знущаються з мови. Це не стосується побутової мови, якою люди говорять на сході і на заході. Навпаки, в законопроекті сказано, що ми підтримуємо діалекти, підтримуємо мови субетносів. Але якщо хтось буде навмисно знущатися над мовою в офіційному документі, то очевидно, що людина не має права цього робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ставиться на голосування поправка 1496. Комітетом вона відхилена. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 6$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1497. Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я знову повертаюся до юридичної невизначеності. Подивіться, уповноваженому надається право ухвалювати рішення про здійснення контрольних дій стосовно конкретної особи. Тут щойно було сказано, що це не стосується побутового рівня, а йдеться лише про державні інституції. Знову-таки, хочу навести приклад, коли голова однієї з адміністрацій східної області

допустив помилки, і не один десяток. Це, звичайно, не відповідає стандарту, але це не його вина, це його біда. От про що йдеться. А ви кажете про стандарти. Які стандарти? Цього немає ніде у світі. Я вам процитую норми, на які ви посилаєтеся. Ви блефували, пане доповідачу.

Якшо ϵ іспити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1497. Комітетом вона відхилена. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1501. Не наполягає.

Поправка 1502. Не наполягає.

Поправка 1504. Будь ласка, Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Тепер уже йдеться про здійснення контролю за дотриманням цього законопроекту. Вибачте, будь ласка, але ми пропонуємо взагалі виключити цю статтю, тому що контрольні функції, це, по суті, функції правоохоронних органів. Ви подивіться, які контрольні функції передбачені, з урахуванням статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» і статті 53 цього законопроекту, де прямо вказано, що уповноважений дає органам Національної поліції доручення здійснювати ті чи інші контрольні функції. Це що, не поліцейська держава? Тому прошу не розкидатися подібними словосполученнями і нормами, які ведуть до дискримінації на мовному поприщі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Прошу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего! Правоохоронні органи не ϵ контролюючими органами. Контролюючими органами ϵ Державна фіскальна служба України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів. Правоохоронні органи, вони правопорядок захищають, а не контролюють.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1504. Комітетом вона відхилена. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1507. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний доповідачу, я хочу звернути вашу увагу на Конституцію, де чітко вказано, що правопорядок, порядок і законність забезпечуються правоохоронними органами. Що тут незрозуміло? Ви тут латентні норми понапридумували і вважаєте, що це не є порушенням закону, коли йдуть і перевіряють, і накладають адміністративні стягнення по 8 тисяч гривень? Ви про що тут ведете мову, шановний доповідачу? Зберіть десь там публіку, яка не розуміється в цій сфері правовідносин.

Тому ми вважаємо, що недопустимо, створивши у такий спосіб квазісуд, вирішувати питання... Статті 157 і 158 Конституції України не передбачають створення спеціальних судів. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1507. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 5$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1508. Не наполягає.

Поправка 1509. Не наполягає.

Поправка 1510. Не наполягає.

Поправка 1511. Німченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Для тих, хто не знав, я маю на увазі громадян: пам'ятаєте, коли під час підготовки до першого читання мова йшла про інспекторів, і тоді це стало причиною дискусій, що це за опричники такі, які виконують контрольну функцію за вказівкою уповноваженого? То я хочу сказати, що ці інспектори залишилися, але вони отримали назву «представники уповноваженого». Їхню кількість і сферу діяльності визначає сам уповноважений.

Чи можна уявити більш ганебну диктатуру, диктатуру правозастосування, ніж у даному випадку, коли, створивши армію представників, будуть вирішувати питання щодо притягнення людей до відповідальності за незнання української мови, за недотримання стандартів, і накладатимуть на них штрафні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1511. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 2$.

Рішення не прийнято.

Колеги, я буквально на 5 хвилин продовжу засідання. Прошу? Так, йдемо.

Отже, поправка 1512. Не наполягає.

Поправка 1514. Не наполягає.

Поправка 1515. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Те, про що я щойно сказав, підтверджує наступна норма, яку ми просимо взагалі виключити. Тому що цьому опричнику, який має назву «представник уповноваженого», надається право витребувати будь-яку документацію, а також отримувати іншу інформацію, в тому числі з обмеженим доступом, від органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, усіх органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ, організацій, суб'єктів господарювання державної чи комунальної форм власності. Хіба це не ганьба? Ви уявіть цю картину: приїжджає представник уповноваженого чи за допомогою листа вимагає надати всю наявну документацію. Хто ти такий? На якій підставі? Займаючись питаннями дотримання стандартів мови, займатися витребуванням документів, зокрема тих, що стосуються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1515. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1517. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги народні депутати! Шановні громадяни! Я хочу провести для вас невеличкий екскурс в історію. Почитайте так звану Конституцію Пилипа Орлика, про «ярмарщиків» Мазепи. Ці функції тепер будуть виконувати ось ці представники,

яким законопроектом гарантується безперешкодне відвідування органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування тощо.

У нас Бочковського не пустили на роботу, незважаючи на рішення суду, а ви кажете про те, що ось цей представник має право прийти на будь-яке підприємство і отримати інформацію, в тому числі з обмеженим доступом.

Тому ми вважаємо, що слід все-таки прислухатися і виключити норму, яка паплюжить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо Княжицький, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колего Німченко, я б вас просив все-таки звертатися до підготовленого до другого читання законопроекту, а не до так званої Конституції Пилипа Орлика, як ви сказали, і не до редакції, підготовленої до першого читання, яку ви весь час цитуєте.

Уповноважений має право одержувати на свою вимогу копії документів, іншу інформацію, що стосується предмета контролю, необхідну для здійснення контролю за застосуванням державної мови. Нічого там іншого такого немає. Не має права представник уповноваженого заходити до будь-якого підприємства, він лише має право відвідувати органи державної влади. Тому може у так званій Конституції Пилипа Орлика, яку ви згадували, щось подібне й було, але в цьому законопроекті нічого такого немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Конституція Пилипа Орлика була хорошою.

Ставиться на голосування поправка 1517. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 3$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1521. Німченко. І потім визначимося з якої поправки ми завтра продовжимо.

Будь ласка, заключна поправка, Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я почув звук, але не зрозумів зміст. Про що ви ведете мову?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1521. А перед тим я сказав, що Конституція Пилипа Орлика — це важливий історичний документ, який однозначно позитивно оцінюється всім українським суспільством (Оплески).

НІМЧЕНКО В.І. Стосовно цієї поправки. Представник уповноваженого може одержувати на свою вимогу будь-які документи, їх копії, іншу інформацію від громадських об'єднань, політичних партій, юридичних осіб приватного права. Хіба це не поширюється на всі правовідносини? Це не те, що смішно, це вже, клініка і у когось є проблеми з цього приводу.

Подивіться статтю 36: громадяни мають право вільно об'єднуватися для здійснення захисту своїх прав і свобод, індивідуальних і колективних інтересів. А ми про що ведемо мову? Чи для вас Конституція не писана? Про це якраз і писав Пилип Орлик, коли він виношував цю ідею...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1521. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 1$.

Рішення не прийнято.

I заключна поправка на сьогодні – 1523. Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу закцентувати увагу на тому, як ви збиваєте на підльоті чи на зльоті. Ви сказали, що це остання поправка. Я вже готуюся подумки до того, що вона остання, і ви раптом кажете, а давайте ще одну. Давайте будемо діяти так, щоб я все-таки мав змогу реалізувати свої пропозиції до даного законопроекту. Вони якраз і стосуються політичної діяльності та діяльності громадських організацій.

Скажіть, будь ласка, де у світі в чужий устав зі своєю ложкою заходять? Я розумію, що помічник, який прийде... Я вам скажу, це буде така «кормушка», таке джерело цікаве, що там буде стояти натовп людей, і буде конкурс страшний на зайняття цієї посади.

I я здогадуюся чому. Але крім того, за цим стоять люди, які входять до складу політичних партій, громадських...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1523. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 1$.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, завтра ми розпочнемо нашу роботу з поправки 1524, автори – Німченко і Шуфрич. Прошу зафіксувати це і секретаріат, і авторів поправки.

Оголошую вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України закритим. Завтра о 10 годині ранку прошу всіх прибути до сесійного залу для продовження роботи.

Дякую вам. Усього найкращого!